

ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК

Конкурсният изпит по испански език се провежда в рамките на изучавания в средното общообразователно училище лексико-граматически материал, разширен до активното владение на около 8000 думи и изрази, което предполага допълнителни самостоятелни занимания и четене на оригинална литература. Целта на изпита е да се проверят езиковите знания и умения на кандидат-студентите. Изпитът се състои от диктовка, разбиране при четене, лексикални и граматични задачи към текста за разбиране, текст с пропуснати елементи, граматични упражнения и съчинение.

Диктовката има за цел да провери доколко кандидат-студентът правилно възприема испанската реч и владее основите на испанския правопис. Обемът е около 15 машинописни реда. Дават се 5 минути за поправка и диктовката се събира. Максимален брой точки - 10.

Разбиране при четене и задачи към текста се състои от:

- оригинален текст с обем около 30 машинописни реда, върху който са зададени 5 въпроса. Отговорите могат да бъдат от два типа – 1) вярно/нявярно и 2) три отговора, единият от които е верен. Времетраене - 25 минути. Максимален брой точки - 10.

- към същия текст са формулирани до 15 лексикални и граматични задачи, за всяка от които се дават 1 или 2 точки в зависимост от степента на трудност. Времетраене - 20 минути. Максимален брой точки - 20.

Текст с пропуснати елементи с обем около 20 машинописни реда. Броят на пропуснатите елементи е 10 и за всеки от тях са предложени по 3 варианта, като само един е верен. Времетраене - 15 минути. Максимален брой точки - 10.

Грамматичните упражнения включват основния граматичен материал. За всяка задача се дават 1 или 2 точки в зависимост от степента на трудност. Времетраене - 20 минути. Максимален брой точки - 20.

Съчинение с обем от 180-200 думи върху въпрос, свързан с текста за разбиране. Думите се броят между две бели полета, без да се отчитат препинателните знаци. В края на съчинението кандидат-студентът трябва да посочи в скоби броя на използваните думи. Несъобразяването с изисквания обем се санкционира по схема. Времетраене - 40 минути. Максимален брой точки - 40.

Кандидатите трябва да са овладели практически следния материал по граматика:

1. Глагол. Видове глаголи: преходни и непреходни, правилни и с отклоняващо се спрежение, спомагателни. Спрежение на глагола: прости и сложни глаголни форми на изявителното и на подчинителното наклонение. Императив. Нелични форми: инфинитив, деепричастие и причастие; описателни конструкции (глаголни перифрази). Залог на глагола. Спрежение на възвратните глаголи.

2. Съществително име. Видове съществителни имена. Род и число на съществителното име. Образуване на женския род и на множественото число. Употреба на членната форма.

3. Прилагателно име. Видове прилагателни имена. Степени за сравнение. Числителни: редни, бройни, дробни и др.

4. Местоимения. Видове местоимения. Грамматически особености на личните местоимения. Ударени и неударени форми на притежателните местоимения. Членуване на местоименията.

5. Наречие. Степени за сравнение.

6. Съюз.

7. Предлог.

8. Понятие за изречение. Видове изречения. Състав на простото изречение: главни и второстепенни части на простото изречение. Съгласуване на подлога със сказуемото. Видове прости изречения.

9. Видове сложни изречения: сложно съчинено и сложно съставно. Съгласуване на времената.

10. Пряка и непряка реч. Условни изречения.

Методически указания

За успешното полагане на кандидатстудентския изпит се препоръчват следните форми на подготовка:

1. **За диктовката** е необходимо да се правят системни упражнения с оглед да се развие умението за писмено възпроизвеждане на слухово възприета реч. Уместни са и всякакви упражнения за сигурно овладяване на испанския правопис.

2. **За разбиране при четене** се препоръчва на кандидат-студентите да работят самостоятелно с оригинални текстове, като се стараят да извличат основната информация на базата на смислов анализ.

3. **За лексикалните и граматични задачи** е необходимо кандидат-студентите да са овладели основния лексикален и граматически материал на испанския език.

4. **За съчинението** е необходимо да се изградят умения за изразяване в писмен вид на собствено мнение при уместна и правилна употреба на езиковите средства. Препоръчва се четене на оригинални текстове на испански език и писане на съчинения по зададени теми.

Критерии за оценяване

1. **Диктовка.** За всяка правописна грешка се отнема 1 точка. Повтарящите се, не се отчитат. Ако в една дума има повече от една грешка, те се броят само за една.

За всяко неправилно поставено или пропуснато ударение се отнема половин точка. За всяко неправилно поставено или пропуснато диакритично ударение се отнема 1 точка.

За пунктуационна грешка се отнема половин точка.

2. **Разбиране при четене и задачи към текста**

2.1. При въпросите за разбиране за всеки грешен отговор се отнемат по 2 точки.

2.2. При лексикалните и граматичните задачи към текста за всяка допуснатата грешка се отнемат 1 или 2 точки в зависимост от степента на трудност на задачата.

3. **Текст с 10 пропуснати елемента.** За всяка допуснатата грешка се отнема по 1 точка.

4. **Граматични упражнения.** Отнемат се 1 или 2 точки в зависимост от степента на трудност. При граматичните упражнения допълнително се въвежда и специално разработена схема за бонификации и санкциониране на правописните грешки.

5. **Съчинение.** Оценява се по схема въз основа на следните критерии: придържане към темата, смислова и формална свързаност на текста, оригиналност, богатство и прецизност на изказа, правилна употреба на езиковите средства, правопис и пунктуация.

Общата оценка на изпита се образува по следния начин: събират се получените точки от всички елементи на изпита. Този общ брой се умножава по 6 и се дели на максималния възможен брой точки. Например при максимален брой 120 точки за целия изпит, ако кандидат-студентът е получил 90 точки, оценката е $90/120 \cdot 6 =$ мн. добър 4, 50.

Начин на провеждане на изпита

1. Времетраене на изпита - около 150 минути. Времето се отчита от момента, в който започва четенето на диктовката. Преподавателите в залата дават разяснения на български език. Работи се само с химикалка син цвят. Всяка следа от молив, гума, коректор и други средства за изтриване или поправка в черновата и беловата води до анулиране на изпита.

2. Диктовката се прочита отпред, от средата на залата. Диктува се от същото място. Прочита се отново от дъното на залата. Дават се 5 минути за проверка, след което диктовката се прибира в плика.

3. Материалите за разбиране при четене, лексикални и граматични задачи към текста за разбиране, текста с пропуснати елементи и граматични упражнения се раздават на два етапа. След изтичане на определеното време листовите се прибират в плика.

Върху листовите с материалите кандидат-студентът написва саморъчно “Кандидатстудентски изпит по испански език” и датата на изпита.

4. Темата за съчинението се прочита и се записва на дъската.

В края на изпита пликите се предават на квесторите.

Литература

Основна

Изучаваната в средното общообразователно училище.

Допълнителна

Tsenkova, E., M. Dimitrova. Manual de español. С., 1986 и др. години.

Китова, М. Изкуството да спрягаш. С., 1991.

Леви, А., Д. Янева. Наръчник по разговорен испански език, I част. С., 1991.

Китова, М., Е. Вучева. Курс по практическа граматика на испанския език (морфосинтаксис). С., 1994.

Levi. A., E. Vucheva. El español. ¡A saber más y mejor! С., 2001.

Миткова А., Б. Кючукова-Петринска, Л. Табакова. Dale más vueltas al español. 270 упражнения по испански и ключове към тях. С., 1999

Миткова А., Б. Кючукова-Петринска. Практическа испанска граматика. С., 1999.

Rio, Ana del, M. Roné. A la hora de hablar. S. Hazel, 2000.

Препоръчва се четене на оригинална художествена литература от испански, испано-американски и български автори, предимно от XX век.

